

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติตนในงานสาธารณสุข
 มูลฐานของแม่บ้าน ชุมชนศรีท้าวหัวฝาย ตำบลช้างคลาน
 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นางกัลยา สุกำวัง

ส.ม.

สาธารณสุขศาสตร์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์	ลิ้มตระกูล	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำไพ	ชนะกอก	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตรี	โอภาส	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	ประคิม สุกฉายา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้และการปฏิบัติตนในงานสาธารณสุข
 มูลฐาน และความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติตนในงานสาธารณสุขมูลฐานของแม่บ้าน
 ซึ่งในการศึกษาความรู้และการปฏิบัติตนในงานสาธารณสุขมูลฐานครั้งนี้ ประกอบด้วย 7 ด้าน
 ได้แก่ การอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว การโภชนาการ การสร้างเสริม
 ภูมิคุ้มกันโรค การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการจัดหาน้ำสะอาด การควบคุมและป้องกันโรค
 ในท้องถิ่น การส่งเสริมสุขภาพฟัน และการส่งเสริมสุขภาพจิต กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ
 สตรีที่แต่งงานแล้วอายุระหว่าง 15-44 ปี มีบุตรอายุไม่เกิน 12 ปี ในชุมชนศรีท้าวหัวฝาย

ตำบลข้างคลาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 87 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและแก้ไขเพื่อให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง แล้วนำไปทดสอบกับชุมชนที่มีลักษณะทั่วไปคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบหาความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้ไค-สแควร์ (chi-square test) และฟิชเชอร์ เอ็กแซกต์ (Fisher's exact test)

ผลการวิจัยพบว่า จากคะแนนเต็ม 80 คะแนน แม่บ้านมีความรู้ในงานสาธารณสุขมูลฐานทั้ง 7 ด้าน เฉลี่ย 65.91 และจากคะแนนเต็มของการปฏิบัติทั้งหมด 59 คะแนน พบว่าแม่บ้านมีคะแนนปฏิบัติเฉลี่ย 40.66 และเมื่อพิจารณาคะแนนของงานสาธารณสุขมูลฐานแต่ละด้าน พบว่าแม่บ้านมีความรู้ดีในเรื่องการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค และมีความรู้ไม่ดีในเรื่องการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว และการส่งเสริมสุขภาพฟัน สำหรับการปฏิบัติแม่บ้านมีการปฏิบัติตนอยู่ในเกณฑ์ดีในเรื่องการควบคุมและป้องกันโรคในท้องถิ่น การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการจัดทำน้ำสะอาด และการปฏิบัติที่ไม่ดี คือ การโภชนาการ การส่งเสริมสุขภาพฟัน และการส่งเสริมสุขภาพจิต

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติตนในงานสาธารณสุขมูลฐาน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยแม่บ้านที่มีความรู้ในงานสาธารณสุขมูลฐานดีมีการปฏิบัติตนได้ดีกว่าผู้ที่มีความรู้ไม่ดี สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติตนของแม่บ้าน ด้านการอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว การโภชนาการ การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการจัดทำน้ำสะอาด การควบคุมและป้องกันโรคในท้องถิ่น การส่งเสริมสุขภาพฟัน และการส่งเสริมสุขภาพจิตพบว่า มีเพียงด้านโภชนาการ เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Independent Study Title Relationship Between Knowledge and Practices on Primary Health Care of Housewives in Satha Wat Hua-Fai Community, Tambon Chang Khlan, Muang District, Chiang Mai Province

Author Mrs. Gullaya Sukumwong

M.P.H. Public Health

Examining Committee

Assist. Prof. Prayong Limtragool Chairman

Assist. Prof. Ampai Chanakok Member

Assist. Prof. Ratre Opasa Member

Assoc. Prof. Dr. Prakin Suchaxaya Member

Abstract

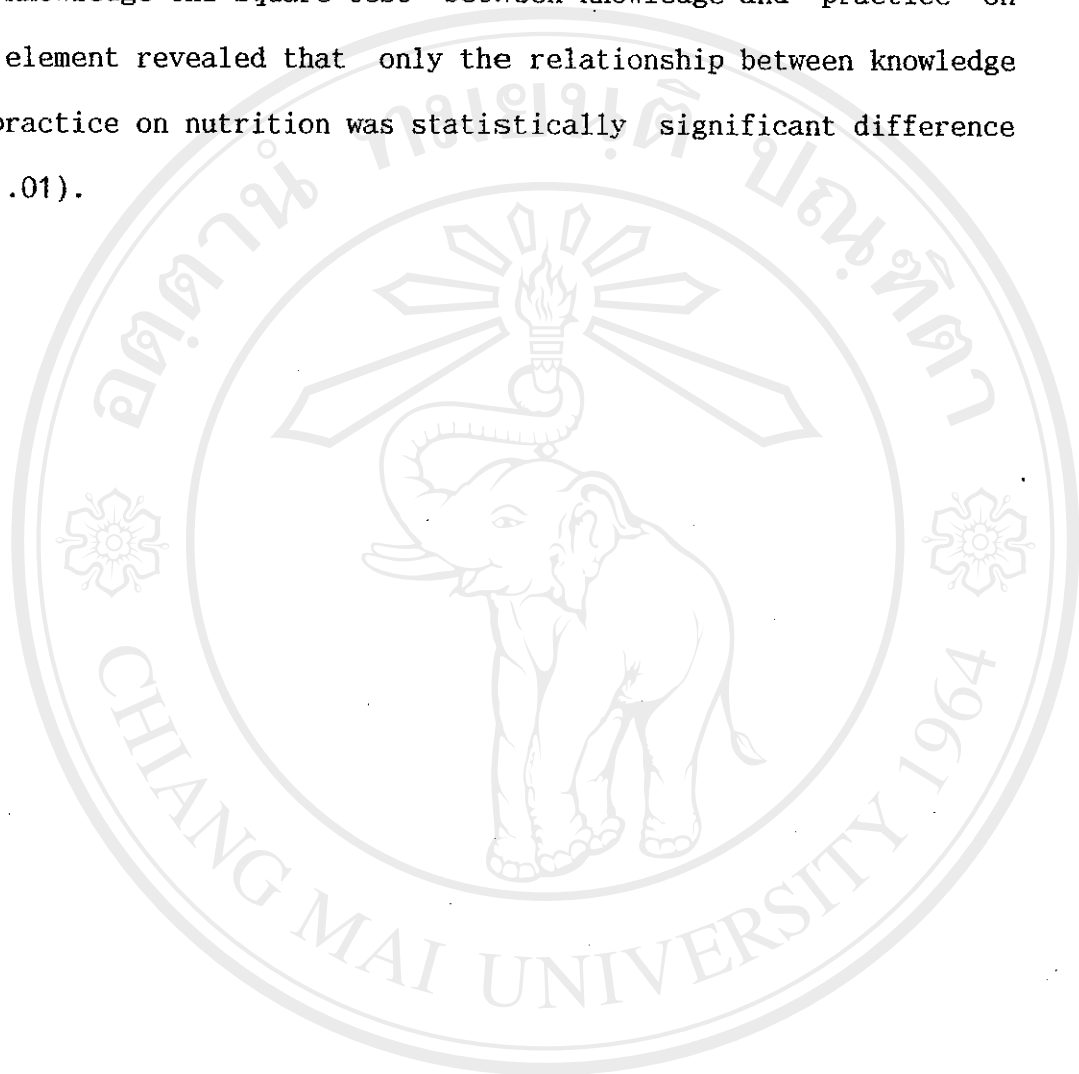
The purposes of this research were to study knowledge and practices on primary health care and relationship between knowledge and practices on primary health care of housewives in Satha Wat Hua-Fai community, tambon Chang Khlan, Muang district, Chiang Mai province. Knowledge and practices on primary health care focussed

on 7 elements : maternal and child health, nutrition, immunization, environmental sanitation and water supply, control and prevention of disease in rural, dental health and mental health promotion. The samples were 87 married women aged between 15 to 44 years old, and her child aged not more than 12 years old. The multistage sampling was carried out. Data collection was done by interview. The instruments employed were a structured interview. The content validity of the instrument was varified by experts and were tried out with a group of people similar to the population. The data were analysed to determine frequency distribution, means, and standard deviation. The statistical test was done by employing chi-square test and Fisher's exact test.

The result of the study showed that from the total of 80 points, the housewives' average score on knowledge was 65.91 and from the total of 59 points, the housewives' average score on practice was 40.66. For each element of primary health care, it was found that the housewives had good knowledge on immunization. They did not have good knowledge on maternal and child health and family planning and dental health promotion. For practice, the housewives had good practice in controlling and prevention disease in rural, and environmental sanitation and water supply. They did not have good practice in nutrition, dental health and mental health promotion.

Regarding the relationship between knowledge and practices on primary health care there was statistically significant difference with $p < .01$ the housewives with good knowledge on

primary health care, practiced better than those who did not have good knowledge chi-square test between knowledge and practice on each element revealed that only the relationship between knowledge and practice on nutrition was statistically significant difference ($p < .01$).

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved